

Convenția*
pentru reprimarea actelor ilicite împotriva siguranței navigației maritime

din 10.03.1988

*Publicată în ediția oficială
"Tratate internaționale", 2006, volumul 35, pag.83*

* * *

Adoptată la Roma la 10 martie 1988

*În vigoare pentru Republica Moldova din 10 martie 1988.

Statele părți la prezenta Convenție,

ținând seama de țelurile și principiile Cartei Națiunilor Unite privitoare la menținerea păcii și securității internaționale, dezvoltării de relații prietenești și cooperării între state,

recunoscând îndeosebi dreptul fiecăruia la viață, la libertate și la siguranța persoanei sale, astfel cum este prevăzut în Declarația universală a drepturilor omului și în Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice,

profund preocupate de escaladarea, în întreaga lume, a actelor de terorism, sub toate formele, care pun în primejdie sau nimicesc vieți omenești nevinovate, compromit libertățile fundamentale și aduc o gravă atingere demnității persoanelor,

considerând că actele ilicite îndreptate împotriva siguranței navigației maritime compromit securitatea persoanelor și bunurilor, stânjenesc în mod serios exploatarea serviciilor maritime și subminează încrederea popoarelor lumii în siguranța navigației maritime,

considerând că asemenea acte preocupă în mod deosebit comunicarea internațională în ansamblul său,

convinse de urgenta necesitate de a se dezvolta o cooperare internațională între state în ce privește elaborarea de măsuri eficiente și practice menite să prevină toate actele ilicite îndreptate împotriva siguranței navigației maritime, să urmărească și să sancționeze pe autorii lor,

reamintind Rezoluția nr.40/61 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite din 9 decembrie 1985 prin care, între altele, "se cere insistent tuturor statelor ca în mod unilateral, cât și în colaborare cu celelalte state, precum și organelor competente ale Organizației Națiunilor Unite să contribuie la eliminarea progresivă a cauzelor ascunse ale terorismului internațional și de a acorda o deosebită atenție tuturor situațiilor - între altele colonialismului, rasismului, situațiilor care vădesc violări masive și flagrante ale drepturilor omului și libertăților fundamentale și celor care sunt legate de ocupația străină - care ar putea duce la acte de terorism internațional și compromite pacea și securitatea internațională",

reamintind între altele că Rezoluția nr.40/61 "condamnă fără echivoc drept criminale toate actele, metodele și practicile de terorism oriunde ele se produc și oricare ar fi autorii, între altele acelea care compromit relațiile prietenești între state și securitatea acestora",

reamintind, de asemenea, că prin Rezoluția nr.40/61 Organizația Maritimă Internațională a fost invitată "să studieze problema terorismului exercitat la bordul navelor sau împotriva navelor, în vederea formulării recomandărilor privind măsurile indicate a se lua",

ținând seama de Rezoluția A.584 (14) din 20 noiembrie 1985 a Adunării Organizației Maritime Internaționale care cerea precizarea unor măsuri vizând prevenirea actelor ilicite care compromit siguranța navelor și a pasagerilor și echipajelor lor,

menționând că faptele echipajului legate de disciplina normală la bord nu sunt vizate de prezenta Convenție,

afirmând că este de dorit să se mențină în studiu regulile și normele privitoare la prevenirea și la controlul actelor ilicite îndreptate împotriva navelor și persoanelor aflate la bordul acestor nave, spre a le ține la zi în măsura nevoii și, în această privință, luând cu satisfacție act de măsurile vizând prevenirea faptelor ilicite care compromit siguranța navelor, a pasagerilor și echipajelor lor, recomandate de Comitetul pentru siguranța maritimă al Organizației Maritime Internaționale,

afirmând în plus că problemele care nu sunt reglementate de prezenta Convenție vor continua să fie guvernate de regulile și principiile dreptului internațional general,

recunoscând necesitatea pentru toate statele, în lupta împotriva faptelor ilicite împotriva siguranței navigației maritime, să respecte cu strictețe regulile și principiile dreptului internațional general,

au convenit precum urmează:

Articolul 1

În înțelesul prezentei Convenții, prin *navă* se înțelege o ambarcațiune de mare de orice tip, neatașată permanent de fundul mării, inclusiv aparatajul cu propulsie, aparatajul submersibil și orice alte aparataje plutitoare.

Articolul 2

- 1) Prezenta Convenție nu se aplică:
 - a) navelor de război; sau
 - b) navelor aparținând unui stat sau exploatate de un stat când sunt folosite ca nave de război auxiliare sau pentru vamă ori poliție; sau
 - c) navelor ce au fost retrase din navigație sau dezarmate.
- 2) Nici o dispoziție a prezentei Convenții nu aduce atingere imunităților de care se bucură navele de război și celelalte nave de stat folosite în scopuri necomerciale.

Articolul 3

- 1) Săvârșește o infracțiune orice persoană care, în mod ilicit și intenționat:
 - a) pune stăpânire pe o navă sau exercită controlul asupra sa prin violență sau amenințare cu violență; sau
 - b) comite un act de violență împotriva unei persoane aflate la bordul unei nave, dacă acest act este de natură să compromită siguranța navei; sau
 - c) distruge o navă sau cauzează unei nave sau încărcăturii sale daune de natură să compromită siguranța navigației navei; sau
 - d) plasează sau face să se plaseze pe o navă, prin orice mijloc, un dispozitiv ori o substanță aptă să distrugă nava sau care să cauzeze navei sau încărcăturii sale daune ce compromit, sau sunt de natură să compromită siguranța navigației navei; sau
 - e) distruge sau avariază în mod grav instalații sau servicii de navigație maritimă sau le produce grave perturbații în funcționare, dacă unul dintre aceste acte este de natură să compromită siguranța navigației unei nave; sau
 - f) comunică o informație cunoscând că este falsă și, prin aceasta, compromite siguranța navigației unei nave; sau
 - g) rănește sau ucide orice persoană, când aceste fapte prezintă o legătură de conexitate cu una dintre infracțiunile prevăzute la lit.a) - f), deopotrivă în caz de comitere sau tentativă.
- 2) Săvârșește, de asemenea, o infracțiune orice persoană care:
 - a) încearcă să comită una dintre infracțiunile prevăzute la paragraful 1; sau
 - b) instigă o altă persoană să comită una dintre infracțiunile prevăzute la paragraful 1, dacă infracțiunea este efectiv comisă sau este în orice alt mod complicele persoanei care comite o asemenea infracțiune; sau
 - c) amenință să comită oricare dintre infracțiunile prevăzute la lit.b), c) și e) ale paragrafului 1, dacă această amenințare este de natură să compromită siguranța navigației navei în cauză, indiferent că amenințarea respectivă este sau nu legată, potrivit legislației naționale, de o condiție vizând să constrângă o persoană fizică sau juridică să îndeplinească sau să se abțină să îndeplinească un act oarecare.

Articolul 4

- 1) Prezenta Convenție se aplică dacă vasul navighează sau dacă, potrivit planului său de deplasare, trebuie să navigheze în ape, traversând ape sau provenind din ape situate dincolo de limita exterioară a mării teritoriale a unui singur stat, sau de limitele laterale ale mării sale teritoriale cu statele vecine.
- 2) În cazurile în care Convenția nu este aplicabilă în conformitate cu paragraful 1, dispozițiile sale sunt totuși aplicabile dacă autorul sau autorul prezumat al infracțiunii este descoperit pe teritoriul unui stat parte altul decât statul vizat în paragraful 1.

Articolul 5

Orice stat parte reprimă infracțiunile prevăzute în art.3 prin pedepse corespunzătoare care iau în considerare natura gravă a acestor infracțiuni.

Articolul 6

1) Orice stat parte ia măsurile necesare stabilirii competenței sale urmărind atribuirea jurisdicției asupra infracțiunilor prevăzute în art.3 când infracțiunea este săvârșită:

a) împotriva sau la bordul unei nave arborând, în momentul producerii infracțiunii, pavilionul acestui stat; sau

b) pe teritoriul acestui stat, inclusiv marea sa teritorială; sau

c) de către un cetățean al acestui stat.

2) Un stat parte poate, de asemenea, să-și stabilească competența urmărind atribuirea jurisdicției asupra oricăreia dintre aceste infracțiuni:

a) când este comisă de o persoană apatridă cu reședința obișnuită în acest stat; sau

b) când, în cursul săvârșirii sale, un cetățean al acestui stat este reținut, amenințat, rănit sau ucis; sau

c) când ea este comisă în scopul constrângerii acestui stat de a săvârși un act oarecare sau să se abțină.

3) Oricare stat parte care și-a stabilit competența pentru cazurile vizate la paragraful 2 notifică aceasta Secretarului General al Organizației Maritime Internaționale (denumit în continuare secretarul general). Dacă numitul stat, ulterior, abrogă această legislație, el notifică faptul secretarului general.

4) Orice stat parte ia măsurile necesare stabilirii competenței sale urmărind atribuirea jurisdicției asupra infracțiunilor prevăzute la art.3 în cazurile în care autorul prezumat al infracțiunii se află pe teritoriul său și nu-l extrădează unuia dintre statele părți care și-au stabilit competența lor în conformitate cu paragrafele 1 și 2 ale prezentului articol.

5) Prezenta Convenție nu înlătură nici o competență penală exercitată potrivit legislației naționale.

Articolul 7

1) Dacă consideră că împrejurările îl îndreptățesc și potrivit cu legislația sa, oricare stat parte pe teritoriul căruia se află autorul sau autorul prezumat al infracțiunii asigură reținerea acestei persoane sau ia orice alte măsuri necesare pentru a-i asigura prezența în intervalul necesar punerii în mișcare a urmăririi penale sau a unei proceduri de extrădare.

2) Statul respectiv procedează, de îndată, la anchetarea cu titlu preliminar în vederea stabilirii faptelor, în conformitate cu propria sa legislație.

3) Orice persoană față de care sunt luate măsurile vizate la paragraful 1 al prezentului articol este în drept:

a) să ia legătură fără întârziere cu cel mai apropiat reprezentant calificat al statului de a cărui naționalitate se bucură sau care este în alt mod abilitat să stabilească această comunicare ori, dacă este vorba de o persoană apatridă, a statului pe teritoriul căruia își are reședința sa obișnuită;

b) de a primi vizita reprezentantului acestui stat.

4) Drepturile vizate la paragraful 3 se exercită în cadrul legilor și regulamentelor statului pe teritoriul căruia se află autorul sau autorul prezumat al infracțiunii, înțelegându-se totuși că aceste legi și regulamente trebuie să permită deplina realizare a scopurilor pentru care drepturile se acordă în baza paragrafului 3.

5) Când un stat parte a dispus detenția unei persoane în conformitate cu dispozițiile prezentului articol, el avizează imediat despre această detenție, precum și despre împrejurările care o justifică, statele ce și-au stabilit propria competență în conformitate cu paragraful 1 al art.6 și, dacă consideră oportun, orice alte state interesate. Statul care procedează la anchetarea cu titlu preliminar, vizată la paragraful 2 al prezentului articol, comunică neîntârziat acelor state concluziile respective și le informează dacă înțelege să-și exercite competența sa.

Articolul 8

1) Comandantul navei unui stat parte (statul pavilionului) poate să predea autorităților oricărui alt stat parte (statul destinatar) orice persoană despre care are serioase motive să creadă că a săvârșit una dintre infracțiunile prevăzute la art.3.

2) Statul pavilionului se îngrijește în așa fel încât comandantul navei sale să fie obligat, atunci când este practic cu putință și dacă este posibil mai înainte de a intra în marea teritorială a statului destinatar, având la bord orice persoană pe care își propune să o predea, potrivit dispozițiilor paragrafului 1, să notifice autorităților statului destinatar intenția sa de a preda această persoană și motivele ce justifică această decizie.

3) Statul destinatar acceptă predarea numitei persoane, dacă are motive să creadă că Convenția nu se aplică faptelor care motivează predarea și procedează potrivit dispozițiilor art.7. Orice refuz de a primi o persoană trebuie să fie motivat.

4) Statul pavilionului se îngrijește ca să fie obligat comandantul navei sale să comunice autorităților statului destinatar elementele probatorii referitoare la infracțiunea prezumată, aflate în posesia sa.

5) Un stat destinatar, care a acceptat predarea unei persoane în conformitate cu dispozițiile paragrafului 3, poate, la rândul său, să ceară statului pavilionului să accepte predarea acestei persoane. Statul de pavilion examinează o asemenea cerere și, dacă îi dă urmare, acționează în conformitate cu dispozițiile art.7. Dacă statul pavilionului respinge o cerere, el comunică statului destinatar motivele pe care se sprijină această decizie.

Articolul 9

Nici o dispoziție a prezentei Convenții nu afectează în nici un fel regulile dreptului internațional privind exercitarea competenței statelor în materie de anchetă sau de executare la bord referitoare la navele care nu arborează pavilionul lor.

Articolul 10

1) Statul parte pe teritoriul căruia autorul sau autorul prezumat al infracțiunii este descoperit este obligat, în cazul în care se aplică art.6, dacă el nu-l extrădează, să supună pricina, fără întârziere și fără nici o excepție, indiferent dacă infracțiunea a fost sau nu săvârșită pe teritoriul său, autorităților sale competente pentru exercitarea acțiunii penale potrivit unei proceduri conforme cu legislația acestui stat. Aceste autorități pronunță decizia lor în aceleași condiții ca pentru oricare altă infracțiune cu caracter grav în conformitate cu legile acestui stat.

2) Orice persoană împotriva căreia este pornită o procedură următoare uneia dintre infracțiunile prevăzute la art.3 se bucură de garanția unui tratament echitabil în toate fazele procedurii, inclusiv beneficiul tuturor drepturilor și garanțiilor prevăzute pentru o asemenea procedură în legile statului pe teritoriul căruia se află.

Articolul 11

1) Infracțiunile prevăzute la art.3 sunt de drept incluse printre motivele de extrădare în toate tratatele de extrădare încheiate între statele părți. Statele părți se angajează să cuprindă aceste infracțiuni printre cazurile de extrădare în orice tratat de extrădare ce s-ar încheia între ele.

2) Dacă un stat parte care supune extrădarea existenței unui tratat este sesizat cu o cerere de extrădare de către un alt stat parte cu care nu este legat printr-un tratat de extrădare, statul parte solicitat are latitudinea să considere că prezenta Convenție constituie baza juridică a extrădării în ce privește infracțiunile prevăzute la art.3. Extrădarea este subordonată celorlalte condiții prevăzute în dreptul statului parte solicitat.

3) Statele părți care nu subordonează extrădarea existenței unui tratat recunosc infracțiunile prevăzute la art.3 drept cazuri de extrădare între ele în condițiile prevăzute de dreptul statului solicitat.

4) Dacă este necesar, între statele părți, infracțiunile prevăzute la art.3 sunt considerate, în vederea extrădării, ca fiind comise atât la locul unde s-au produs, cât și într-un loc pendinte de jurisdicția statului parte care cere extrădarea.

5) Un stat parte care primește mai mult decât o cerere de extrădare emanând de la state care și-au stabilit competența, potrivit dispozițiilor art.6, și care hotărăște să nu treacă la urmărire ține seama, observând toate formele, atunci când alege statul căruia autorul sau autorul prezumat al infracțiunii trebuie să fie extrădat, de interesele și răspunderile statului parte al cărui pavilion îl arbora nava în momentul comiterii infracțiunii.

6) Când examinează o cerere de extrădare prezentată în temeiul prezentei Convenții referitoare la autorul prezumat al unei infracțiuni, statul solicitat ține seama, observând toate formele, de problema de a ști dacă această persoană își poate exercita drepturile sale, astfel cum sunt prevăzute la paragraful 3 al art.7, în statul reclamant.

7) În ceea ce privește infracțiunile definite în prezenta Convenție, dispozițiile tuturor tratatelor și acordurilor de extrădare încheiate între statele părți sunt modificate între statele părți în măsura în care ele sunt incompatibile cu prezenta Convenție.

Articolul 12

1) Statele părți își acordă asistența juridică cât mai cuprinzătoare cu putință în orice procedură penală referitoare la infracțiunile prevăzute la art.3, inclusiv pentru obținerea elementelor probatorii de care dispun și care sunt necesare în folosul procedurii.

2) Statele părți se achită de obligațiile lor decurgând din paragraful 1 în conformitate cu orice tratat de asistență judiciară ce poate exista între ele. În lipsa unui atare tratat, statele părți își acordă această asistență în conformitate cu legislația lor națională.

Articolul 13

1) Statele părți colaborează la prevenirea infracțiunilor prevăzute la art.3, între altele:

a) luând toate măsurile posibile pentru prevenirea pregătirii, pe teritoriile lor respective, a unor infracțiuni menite a fi comise în interiorul sau în afara teritoriilor lor;

b) făcând schimb de informații potrivit dispozițiilor legislației lor naționale și coordonând măsurile administrative și alte măsuri luate, dacă este cazul, în scopul de a preveni săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.3.

2) Când navigația unui vas a fost întârziată sau întreruptă, următor săvârșirii unei infracțiuni prevăzute la art.3, oricare stat parte pe teritoriul căruia se află nava, pasagerii sau echipajul, trebuie să facă tot ce îi stă în putință pentru a evita ca nava, pasagerii, echipajul ori încărcătura acesteia să nu fie reținute sau întârziate nejustificat.

Articolul 14

Orice stat parte îndreptățit a crede că o infracțiune prevăzută la art.3 va fi săvârșită transmite, în conformitate cu legislația sa națională, cât mai degrabă cu putință, toate informațiile utile aflate în posesia sa statelor care, potrivit vederilor sale, ar fi statele care și-au stabilit competența lor în conformitate cu art.6.

Articolul 15

1) Orice stat parte comunică cât mai degrabă cu putință secretarului general, conform legislației sale naționale, toate informațiile utile aflate în posesia sa privitoare:

a) la împrejurările infracțiunii;

b) la măsurile luate în aplicarea paragrafului 2 al art.13;

c) la măsurile luate față de autorul sau autorul prezumat al infracțiunii și, îndeosebi, la rezultatul oricărei proceduri de extrădare sau altei proceduri judiciare.

2) Statul parte în care o acțiune penală a fost pornită împotriva autorului prezumat al infracțiunii, comunică, în conformitate cu legislația sa națională, rezultatul definitiv al acesteia secretarului general.

3) Informațiile comunicate potrivit paragrafelor 1 și 2 sunt transmise de către secretarul general tuturor statelor părți, membrilor Organizației Maritime Internaționale (denumită în continuare organizația), celorlalte state interesate și organizațiilor interguvernamentale internaționale corespunzătoare.

Articolul 16

1) Orice diferend între statele părți privind interpretarea sau aplicarea prezentei Convenții, care nu poate fi soluționat pe calea negocierii într-un termen rezonabil este supus arbitrajului, la cererea unuia dintre ele. Dacă, în următoarele șase luni de la data cererii de arbitraj, părțile nu izbutesc să se pună de acord asupra organizării arbitrajului, oricare dintre ele poate supune diferendul Curții Internaționale de Justiție, depunând o cerere potrivit cu Statutul Curții.

2) Orice stat poate, în momentul semnării, ratificării, acceptării sau aprobării prezentei Convenții sau aderării la ea, să declare că nu se consideră legat prin una sau prin toate

dispozițiile paragrafului 1. Celelalte state părți nu sunt legate prin dispozițiile arătate față de orice stat parte care a formulat o asemenea rezervă.

3) Orice stat care a formulat o rezervă potrivit cu dispozițiile paragrafului 2 poate oricând să renunțe la această rezervă printr-o notificare adresată secretarului general.

Articolul 17

1) Prezenta Convenție este deschisă la 10 martie 1988, la Roma, semnării de către statele participante la Conferința Internațională asupra reprimării actelor ilicite împotriva siguranței navigației maritime și din 14 martie 1988 pînă la 8 martie 1989, la sediul organizației, semnării de către toate statele. Ea rămâne apoi deschisă aderării.

2) Statele își pot exprima consimțământul de a fi legate de prezenta Convenție prin:

a) semnarea fără rezerve în ceea ce privește ratificarea, acceptarea sau aprobarea; sau

b) semnarea sub rezerva ratificării, acceptării sau aprobării, urmată de ratificare, de acceptare sau aprobare; sau

c) aderare.

3) Ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea se efectuează prin depunerea unui instrument, în acest scop, la secretarul general.

Articolul 18

1) Prezenta Convenție intră în vigoare nouăzeci de zile de la data la care cincisprezece state, fie că au semnat Convenția fără rezerve privind ratificarea, acceptarea sau aprobarea, fie că au depus un instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.

2) Pentru un stat care depune un instrument de ratificare, de acceptare sau de aprobare a prezentei Convenții sau de aderare la aceasta după ce condițiile guvernând intrarea sa în vigoare au fost îndeplinite, ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea produce efect nouăzeci de zile după data depunerii.

Articolul 19

1) Prezenta Convenție poate fi denunțată de către oricare dintre statele părți în orice moment după expirarea unei perioade de un an, socotită de la data la care prezenta Convenție intră în vigoare față de acel stat.

2) Denunțarea se efectuează prin mijlocirea depunerii unui instrument de denunțare la secretarul general.

3) Denunțarea produce efect la un an după data la care secretarul general a primit instrumentul de denunțare sau la expirarea oricărui termen mai lung enunțat în acest instrument.

Articolul 20

1) O conferință poate fi convocată de către organizație în vederea revizuirii sau modificării prezentei Convenții.

2) Secretarul general convoacă o conferință a statelor părți la prezenta Convenție pentru revizuirea sau modificarea Convenției, la cererea unei treimi din statele părți sau a zece state părți, dacă această ultimă cifră este mai ridicată.

3) Orice instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare depus după data intrării în vigoare a unui amendament la prezenta Convenție este considerat aplicabil Convenției astfel cum a fost modificată.

Articolul 21

1) Prezenta Convenție este depusă la secretarul general.

2) Secretarul general:

a) informează toate statele care au semnat prezenta Convenție sau au aderat, precum și pe toți membrii organizației despre:

- orice nouă semnătură sau orice depunere a unui nou instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, precum și despre data lor;

- data intrării în vigoare a prezentei Convenții;

- depunerea oricărui instrument de denunțare a prezentei Convenții, precum și despre data la care a fost primit și data la care denunțarea produce efect;

- primirea oricărei declarații sau notificări făcute în puterea prezentei Convenții;

- transmite copii certificate pentru conformitate ale prezentei Convenții tuturor statelor care au semnat-o sau care au aderat.

3) Imediat după intrarea în vigoare a prezentei Convenții, o copie certificată pentru conformitate a acesteia se transmite de către depozitar secretarului general al Organizației Națiunilor Unite pentru a fi înregistrată și publicată în conformitate cu art.102 al Cartei Națiunilor Unite.

Articolul 22

Prezenta Convenție este întocmită într-un singur exemplar original în limbile engleză, arabă, chineză, spaniolă, franceză și rusă, fiecare text fiind deopotrivă autentic.

Drept pentru care, subsemnații, autorizați în modul convenit de guvernele lor respective, au semnat prezenta Convenție.

Întocmită la Roma, astăzi zece martie una mie nouă sute optzeci și opt.

Acorduri, Tratatate, Convenții

Convenția din 10.03.88 pentru reprimarea actelor ilicite împotriva siguranței navigației maritime // *Tratatate internaționale 35/pag.83, 2006*